

B. Osobitná časť

K Čl. I

K § 2a a 2b

Počas pretrvávajúcej mimoriadnej situácie súvisiacej so šírením ochorenia COVID- 19, právna úprava vytvára právne podmienky na možnosť uplatňovania odchýlky od príslušných ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) pri posudzovaní plnenia podmienok na poskytnutie finančného príspevku poskytovaného podľa tohto zákona na spolufinancovanie sociálnej služby zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva. Ide konkrétne o posudzovanie plnenia podmienok na poskytnutie finančného príspevku na rozpočtový rok 2023, a to u žiadostí o finančný o poskytovanie na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa § 71 ods. 6 a § 78a zákona, žiadosti o finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie podľa § 71 ods. 7 zákona a žiadosti o finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni podľa 78aa zákona.

Odchýlka od zákona počas COVID-19 pri posudzovaní splnenia podmienok na poskytnutie finančného príspevku na spolufinancovanie sociálnej služby vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona, a to na rozpočtový rok 2023 spočíva v predĺžení posledného dňa lehoty na podanie žiadosti o poskytnutie tohto finančného príspevku na rozpočtový rok 2023 z doterajšej lehoty do 31. augusta 2022 až do 31. decembra 2022. Toto predĺženie posledného dňa lehoty na podanie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na rozpočtový rok 2023, sa však bude vzťahovať na žiadateľov o poskytnutie tohto finančného príspevku len pre novovzniknuté sociálne služby v konkrétnych zariadeniach sociálnych služieb po 31. auguste 2022, teda na poskytovateľov týchto sociálnych služieb, ktorí k 31. augustu 2022 neboli zapísaní do registra sociálnych služieb pre tento druh sociálnej služby, resp. pre tento konkrétny druh zariadenia, pre ktoré má byť tento finančný príspevok určený, na príslušnom konkrétnom mieste poskytovania tejto sociálnej služby, ak budú do tohto registra zapísaní, na základe žiadosti o zápis do tohto registra podanej príslušnému vyššiemu územnému celku do 31. októbra 2022, aj po 31. auguste 2022 najneskôr však k 31. decembru 2022.

S poukazom na § 78c ods. 7 zákona o sociálnych službách ministerstvo môže zo závažných dôvodov rozhodnúť o odpustení zmeškania termínu doručenia písomnej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b ods. 2 tohto zákona, ak žiadateľ doručí ministerstvu odôvodnenú písomnú žiadosť o odpustenie zmeškania termínu podľa § 78b ods. 2 zákona spolu so žiadosťou podľa § 78b ods. 1 zákona v elektronickej podobe prostredníctvom informačného systému sociálnych služieb.

Oprávnenou osobou na podanie tejto odôvodnenej písomnej žiadosti o odpustenie zmeškania termínu podľa § 78b ods. 2 zákona je však len tá osoba, ktorá bola oprávnenou osobou aj pre podanie žiadosti o finančný príspevok podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona, ak by bola podaná v zákonnej lehote podľa § 78b ods. 2 tohto zákona (na príslušný rozpočtový rok v termíne od 1. júla do 31. augusta predchádzajúceho rozpočtového roka).

Odpustenie zmeškania termínu podľa § 78b ods. 2 zákona totiž neznamená oprávnenie podávania tejto žiadosti podľa skutkového stavu, kedy odpadol dôvod zmeškania termínu a žiadosť bola ministerstvu reálne doručená. Ide len o zmeškanie úkonu doručenia a nie o oprávnenie podávať žiadosť podľa skutkového stavu ku dňu podania odôvodnenej písomnej žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty podľa § 78b ods. 2 zákona a súčasne s touto žiadosťou doručenou písomnou žiadosťou podľa § 78b ods. 1 zákona, ktorá musí odrážať stav a podmienky v čase zákonom ustanovenej lehoty podávania týchto žiadostí tak, ako z nich vychádzali aj ostatní žiadatelia.

Oprávnenou osobou na podanie tejto písomnej žiadosti ministerstvu podľa § 2b ods. 1 návrhu nariadenia vlády o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona je len osoba zapísaná ako poskytovateľ sociálnej služby v predmetnom zariadení, pre ktoré je tento finančný príspevok určený, v registri sociálnych služieb aj po 31. auguste 2022 najneskôr však k 31. decembru 2022, a to aj na obdobie, na ktoré žiada tento finančný príspevok. To znamená, že žiadateľovi o poskytnutie tohto finančného príspevku musí vzniknúť oprávnenie poskytovať túto sociálnu službu v konkrétnom zariadení sociálnych služieb na konkrétnom mieste jej poskytovania, odo dňa zápisu do registra sociálnych služieb vykonaného príslušným vyšším územným celkom a preukázateľného ku dňu podania tejto písomnej žiadosti, najneskôr však k 31. decembru 2022, a musí trvať na obdobie, na ktoré žiada tento finančný príspevok, teda na rozpočtový rok 2023.

Právnu možnosť podania písomnej žiadosti podľa § 78b ods. 1 a 2 zákona o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na príslušný rozpočtový rok totiž nemá akákoľvek právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má „*len má v úmysle*“ začať poskytovať sociálnu službu v zariadení počas roku 2023, na ktorý je tento finančný príspevok určený alebo ktorá je síce zapísaná v registri sociálnych služieb, ale podľa údajov zapísaných v tomto registri, sociálnu službu bude poskytovať na určitý čas (dočasne), pričom tento určitý čas už nezahŕňa rozpočtový rok 2023.

Z hľadiska zmyslu a účelu právnej úpravy zákonnej lehoty, s odchýlkou ustanovenou v § 2b ods. 1 písm. b) návrhu nariadenia vlády, na podanie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona, je teda 31. december 2022, posledným dňom, kedy môže žiadateľ o tento finančný príspevok na rovnakom základe preukázať splnenie podmienok na nárok na poskytnutie tohto finančného príspevku na rozpočtový rok 2023. Skutočnosti, ktoré novo nastanú po 31. decembri 2022 u žiadateľa o poskytnutie finančného príspevku na rozpočtový rok 2023, preto nemôžu novo založiť nárok na poskytnutie tohto finančného príspevku na rozpočtový rok 2023.

V súlade s § 2b ods. 1 písm. b), v záujme vytvorenia právnych podmienok na náležitú administráciu pri vybavovaní žiadostí o poskytnutie finančného príspevku na rozpočtový rok 2023, a to pri ich doručovaní až do 31. decembra 2022, sa ustanovuje ako podmienka poskytnutia tohto finančného príspevku pre oprávnených žiadateľov v tejto „dodatočnej lehote“ aj doručenie odpisu žiadosti o zápis do registra sociálnych služieb, podanej príslušnému vyššiemu územnému celku do 31. októbra 2022, ministerstvu (vzhľadom na účel a zmysel doručenia tohto odpisu bez príloh tejto žiadosti podaných príslušnej VÚC), a to v lehote do piatich kalendárnych dní odo dňa podania tejto žiadosti príslušnému vyššiemu územnému celku.

V návrhu nariadenia vlády ustanovené predĺženie posledného dňa lehoty na podanie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na rozpočtový rok 2023 sa však nebude vzťahovať na žiadateľov o poskytnutie tohto finančného príspevku, ak sú síce zapísaní ako poskytovatelia sociálnej služby v predmetnom zariadení, pre ktoré je tento finančný príspevok určený, v registri sociálnych služieb aj po 31. auguste 2022 najneskôr však k 31. decembru 2022, a ktorí sú súčasne právnymi nástupcami poskytovateľa sociálnej služby v zariadení, pre ktoré má byť tento finančný príspevok určený na príslušnom konkrétnom mieste poskytovania tejto sociálnej, ak toto zariadenie bolo zapísané v registri sociálnych služieb aj k 31.08.2022, avšak sinou osobou poskytovateľa sociálnej služby. V tomto prípade teda nejde o „*nový druh sociálnej služby v novom zariadení sociálnych služieb*“, ale o poskytovanie sociálnej služby v tom istom druhu zariadenia v tom istom objekte na tom istom mieste pre doterajších prijímateľov sociálnej služby za nových skutkových podmienok, s nevyhnutnosťou konania vo veci registrácie tejto sociálnej služby opakovane, a to v dôsledku zmeny poskytovateľa sociálnej služby, ktorá vychádza z realizovanej dohody o právnom nástupníctve. Možnosť kontinuity spolufinancovania poskytovanej sociálnej služby v takomto zariadení sociálnych služieb poskytovaním finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona i pri právnom nástupcovi poskytovateľa sociálnej služby vychádza z možného právneho nástupníctva, po jeho preukázaní, po podaní žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona, po uzatvorení zmluvy o poskytnutí finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona i pri plnení tejto zmluvy.

U novovznikajúcich poskytovateľov sociálnych služieb, ktorým vznikne oprávnenie poskytovať sociálnu službu v zariadení, pre ktoré je finančný príspevok podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na rozpočtový rok 2023 určený, po 31. auguste 2022 najneskôr však k 31. decembru 2022, sa však bude rovnako uplatňovať § 78b ods. 3 zákona, a to ustanovená podmienka nároku na tento finančný príspevok, ktorou je predloženie písomného vyjadrenie príslušnej obce o súlade poskytovania sociálnej služby s komunitným plánom sociálnych služieb príslušnej obce, resp. písomné vyjadrenie príslušného vyššieho územného celku o súlade poskytovania sociálnej služby s koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku. Títo novovzniknutí poskytovatelia sociálnej služby preukázateľne nemajú žiadneho prijímateľa sociálnej služby ku dňu podania písomnej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku, a preto posudzovanie verejného záujmu na nimi poskytovanej sociálnej služby v konkrétnom území obce, resp. územnom obvode vyššieho územného celku má svoju relevanciu. V ustanovení § 2b ods. 3 návrhu nariadenia vlády pri vykonávaní pôsobnosti obce a vyššieho územného celku vydávať tieto písomné vyjadrenia podľa § 80 písm. v) a § 81 písm. za) zákona sa ustanovuje odchýlka od § 83 ods. 8 a 9 zákona, a to pri ustanovenej lehote pre doručenie písomnej žiadosti poskytovateľa sociálnej služby príslušnej obci a vyššiemu územnému celku v rozsahu ich pôsobnosti o vydanie tohto písomného vyjadrenia o súlade. Táto lehota je zosúladená s lehotou na doručenie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 2b ods. 1 písm. c) (od 1. septembra do 31. decembra 2022), na ktorú sa viaže aj lehota do 15 kalendárnych dní odo dňa doručenia tejto žiadosti o vydanie tohto písomného vyjadrenia o súlade, na vydanie tohto vyjadrenia o súlade príslušnou obcou a vyšším územným celkom v rozsahu ich pôsobnosti.

V ustanovení § 2b ods. 4 návrhu nariadenia vlády, vzhľadom na odchýlku od § 78b ods. 2 zákona pri ustanovení lehoty na podanie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku v zariadeniach podmienených odkázanosťou podľa § 71 ods. 6 a § 78a zákona (predĺženie posledného dňa lehoty na podanie žiadosti o poskytnutie tohto finančného príspevku na

rozpočtový rok 2023) pre vymedzený okruh žiadateľov podľa § 2b ods.1, bolo potrebné vykonať aj súvisiacu odchýlku od § 78a ods. 6 zákona pri posudzovaní štruktúry prijímateľov sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na účely určenia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou. Ide o zisťovanie počtu prijímateľov sociálnej služby v štruktúre podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby ku dňu podania žiadosti podľa § 2b ods. 1 písm. c) návrhu nariadenia vlády.

Právna úprava v § 2b ods. 5 návrhu nariadenia vlády je odôvodnená skutočnosťou, že vzhľadom na predĺženie posledného dňa lehoty na podanie žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na rozpočtový rok 2023 pre vymedzený okruh žiadateľov podľa § 2b až do 31. decembra 2022, zmeškanie tejto v maximálnom časovom rozsahu predĺženej lehoty nie je už účelné ani odôvodnené riešiť použitím inštitútu odpustenia zmeškania lehoty ustanoveného v § 78c ods. 7 zákona.

K Čl. II

Vzhľadom na vecný obsah návrhu nariadenia vlády, ktorý vychádza v čase pretrvávajúcej mimoriadnej situácie súvisiacej so šírením ochorenia COVID- 19, zo spoločenskej potreby posilniť rozvoj, udržateľnosť a dostupnosť (a to aj cenovú v rámci inflačnej pomoci) vybraných druhov sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou pre fyzické osoby, ktoré sú na tieto sociálne služby odkázané a v zariadeniach krízovej intervencie v rámci zabezpečenia ústavného práva každého kto je v hmotnej núdzi na zabezpečenie základných životných podmienok, a to aj spolufinancovaním týchto sociálnych služieb vo vybraných druhoch zariadení zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva, je potrebné zabezpečiť nadobudnutie účinnosti právnej úpravy dňom vyhlásenia tohto nariadenia vlády v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.